

Ljubljana

Marjolein Lolkema

Colofon

Ljubljana

© 2017 Odyssee Reisgidsen

© 2017 Marjolijn Lolkema

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Derde herziene druk 2017

Auteur: Marjolein Lolkema

Foto's: Marjolein Lolkema en Albert Greveling tenzij anders vermeld

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Kaart: UvA-Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen.

Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Volg Odyssee op Facebook en twitter

www.odyssee-reisgiden.nl | info@odyssee-reisgiden.nl

Foto omslag paperback: Zicht op de oude stad met de rivier de Ljubjanica

Foto titelpagina: Boten op de rivier de Ljubjanica

ISBN 978-94-6123-024-9

NUR 512

ISBN 9789461230249

Voorwoord

Odyssee-gidsen kenmerken zich door een eigentijdse beschrijving. Natuurlijk: kerken, kastelen en musea komen uitgebreid aan bod, maar ook minder bekende wijken, vergeten attracties en parken. Odyssee beschrijft een stad en niet als een openluchtmuseum, maar als een plek waar heden, verleden en toekomst samen komen.

Ljubljana, hoofdstad van Slovenië, is één van de vele, minder bekende steden in Europa die het verdient om ontdekt te worden. De geschiedenis van de stad, vanaf de Romeinse tijd tot de zelfstandigheid van Slovenie in 1991, laat zich op vele plekken lezen. Sinds 1991 is Ljubljana in vele opzichten gemoderniseerd, maar heeft het zijn historische centrum behouden. De vele pleinen en bruggen, stadspaleizen en Jugendstil architectuur zorgen voor een intiem karakter, dat past bij de kleine stad die Ljubljana is. Maar de stad bruist ook van vitaliteit dankzij de universiteit en het rijk geschakeerde culturele leven.

In deze Odyssee gids wordt de stad uitgebreid en in een logische loopvolgorde beschreven, zonder overigens de lezer in een dwangbuis te gieten. De zeven pleinen die als een gouden ketting het centrum sieren, en waar doorheen de glinsterende Ljubljanica stroomt, laten zich met deze gids in de hand al wandelend – of fietsend – verkennen. Aan de rand van het centrum liggen het Tivolipark, het museumkwartier en het kasteel van Ljubljana. Buiten het centrum worden heel verschillende bezienswaardigheden beschreven, zoals de diervriendelijke dieren tuin, de culturele vrijstaat Metelkova Mesta, de Botanische Tuin en enkele – gruwelijke- herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog.

De gids wordt afgesloten met een uitgebreid deel praktische informatie, waar van A tot Z alles wordt beschreven wat voor een reis naar en een verblijf in Ljubljana van belang is. Niet alleen hotels, cafés, restaurants en openbaar vervoer, maar ook informatie over fietsverhuur, galleries, gehandicaptenvoorzieningen, kinderactiviteiten, narkten en stadswandelingen om enkele voorbeelden te noemen

Veel reisplezier,

Marjolein Lolkema

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips over pensions, hotels, restaurants, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een e-mail naar: odyssee@odyssee-reisgidsen.nl

Inhoudsopgave

Een schets van Ljubljana

Ljubljana verkennen **7**

Een jong land **11**

Ljubljana van buurt tot buurt

Het centrum **13**

Buiten het centrum **33**

Praktische informatie Ljubljana **36**

Kaders

De Draak van Ljubljana **8**

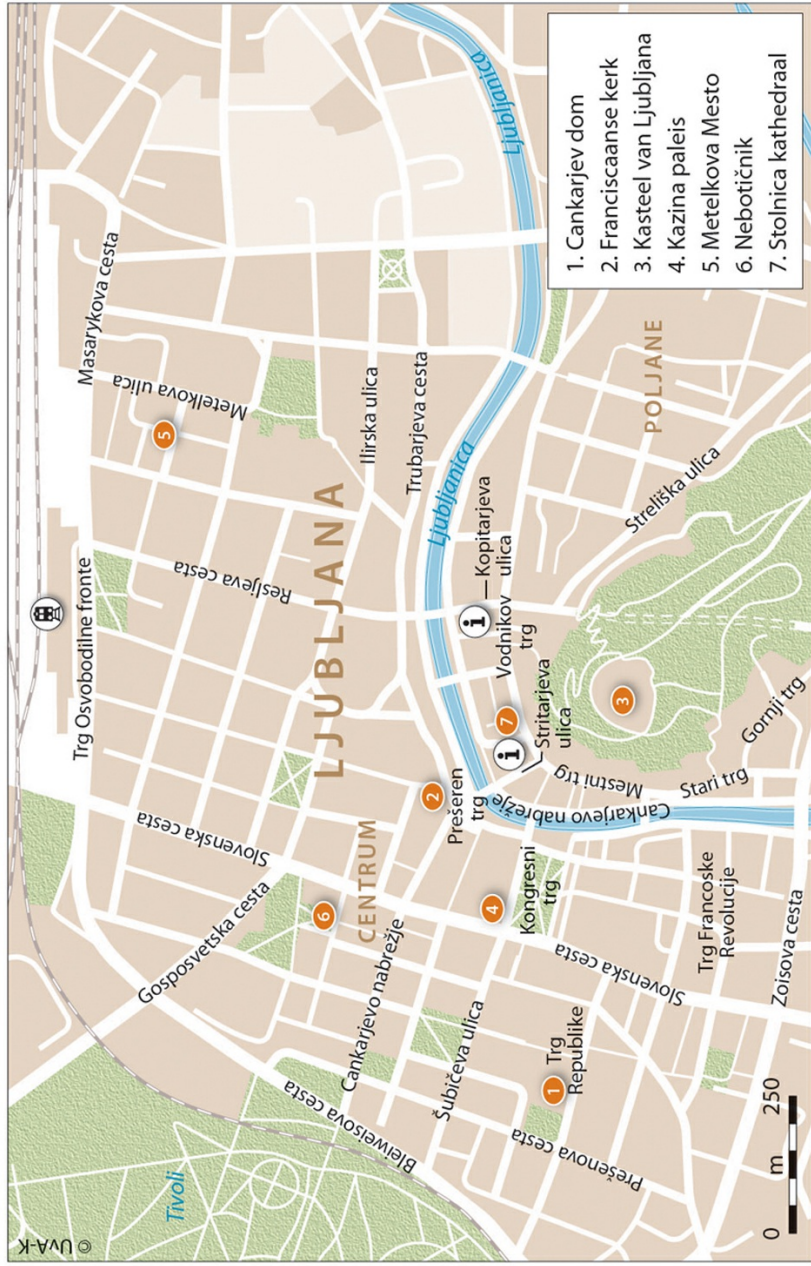
Ljubljana in het kort **10**

Slovenië in het kort **12**

Slotenbrug Poëzie **17**

Het Romeinse Ljubljana **24**

Ivan Cankar, schrijver van het omstreden 'Erotika' **27**

1. Cankarjev dom
2. Francisaanse kerk
3. Kasteel van Ljubljana
4. Kazina paleis
5. Metelkova Mesto
6. Nebotičnik
7. Stolnica kathedraal

Ljubljana verkennen

De rivier de Ljubljanica stroomt dwars door de stad.

'Het kleine Praag' wordt Ljubljana wel genoemd en wie rondloopt door het oude centrum van de stad begrijpt deze vergelijking meteen. De vele pleinen en monumenten en de kleinschaligheid waardoor alle belangrijke bezienswaardigheden op loopafstand van elkaar liggen, maken dat je vrijwel meteen moet denken aan de grotere zus in Tsjechië. Het belangrijkste symbool van stad is de draak. Deze kom je dan ook tegen op één van de topattracties van de stad, de toren van het Ljubjanksj Grad, het kasteel dat een stad op zichzelf is. Maar ook op de Zmajski most, de Drakenbrug. De draak symboliseert voor de stedelingen van Ljubljana de macht, moed en grootsheid van de stad.

Inderdaad, Ljubljana en Zagreb zijn 'Europa', Belgrado is al iets anders. Ook in de communistische tijden waren Praag, Krakau en Warschau 'Europeser' dan Athene, dat tot het 'Westen' behoorde.
Mia Doornaert

De draak van Ljubljana

Er zijn verschillende verklaringen over de herkomst van dit symbool van de draak. Van de Griekse mythe over de Argonauten en het Gulden Vlies tot de beschermheilige van de stad Sint Joris die de draak gebruikte als een symbool voor het oude voorouderlijke heidendom dat overwonnen werd door het christendom. Maar vooral wordt gedacht dat het een afbeelding was dat min of meer toevallig (misschien wel in relatie met Sint Joris) werd gebruikt in het stadswapen. In de baroktijd werd de afbeelding overgenomen op wapenschilden en later ook verwerkt op de kasteeltoren en op meerdere elementen in de stad. Voor de inwoners is het in ieder geval een mooi verhaal geworden om te vertellen.

Aantrekkelijke stad

Ljubljana (280.000 inw., www.ljubljana.si/en/) is een stad dat veel te bieden heeft. Wie van een dagje winkelen houdt, kan zich vermaken op de prachtige Centrale Markt. Maar je kunt net zo goed eens samen met de locals gaan wandelen bij de Šmarna Gora, of de vele musea bezoeken. En aangezien Ljubljana ook een studentenstad is, zijn er in het centrum tientallen aantrekkelijke cafés, restaurants en bars te vinden waar je terecht kunt voor de Sloveense keuken. De eerste indruk van Ljubljana is dat het een stad is waar je met één dag wel klaar bent. Toch is het jammer om niet even wat meer tijd uit te trekken voor deze charmante stad. Dankzij de rijke geschiedenis zijn er veel bijzondere gebouwen, bruggen en zelfs een kasteel te ontdekken. Dit kasteel (*Ljubljanski Grad*) domineert het stadsbeeld. Voor veel toeristen is het bezichtigen van het kasteel de meest populaire attractie.

In het weekend gaan de inwoners van Ljubljana graag wandelen en fietsen bij *Šmarna Gora*, een berg 9 km ten noorden van de stad.

De Draak van Ljubljana

Jason en de Argonauten is een van de bekendste Griekse mythen. Volgens de legende werd Ljubljana gesticht door de Argonauten uit deze mythe. Lang geleden kreeg Jason de opdracht om het Gulden Vlies terug te halen van het koninkrijk Colchis. Hoewel koning Pelias dacht dat niemand deze gevaarlijke onderneming zou kunnen overleven, zag Jason de opdracht als een mooi avontuur. Hij vertrok met het schip de *Argo*, gebouwd door de scheepsbouwer Argos, en nam vijftig vrijwilligers mee, de Argonauten. Nadat Jason het Gulden Vlies had gestolen, zouden ze een verkeerde route terug hebben genomen en zeilden ze via de Zwarte Zee, door de Joegoslavische wateren om uiteindelijk op de Ljubljanica rivier terecht te komen. Om weer op de goede route te komen, moesten ze over land verder, maar ergens in de moerassen werden ze verrast door de **Draak van Ljubljana**. Gelukkig weten Griekse helden precies wat ze in deze situaties moeten doen en Jason wist de draak dan ook te verslaan. Nu houdt de draak nog de wacht bij de Drakenbrug.

Geschiedenis van Ljubljana

De hoofdstad van Slovenië is Ljubljana. Ljubljana is met 281.000 inwoners ook de grootste stad van het land. De stad kent een lange geschiedenis. De eerste archeologische vondsten dateren uit de Bronstijd en bewijzen dat in deze periode visseren en jagers leefden in paalwoningen in een meer dat destijds het Ljubljana gebied bestreek. In de Romeinse tijd wordt de stad *Emona* genoemd.

De stad wordt voor het eerst 'Ljubljana' genoemd in geschriften tussen 1112 en 1125. De grote opmars van de stad begon eigenlijk in de 13de eeuw. In deze periode werd Ljubljana de hoofdstad van het hertogdom *Krain* (Krajnska). Een periode lang kwam de stad onder Habsburg gezag. Dit zou voortduren tot 1919. Zes eeuwen lang was de stad Ljubljana (onder de naam Laibach) onderdeel van de Oostenrijks-Habsburgse cultuursfeer.

Een aantal ontwikkelingen waren in Ljubljana van groot belang. Dat was ten eerste het protestantisme. Dit was de meest, invloedrijke sociale beweging in de 16de eeuw. Enkele belangrijke lutherse predikanten waren de grondleggers voor de Sloveense literatuur en cultuur. De eerste middelbare school werd gestart, net als de eerste openbare bibliotheek en de eerste drukkerij. Ljubljana werd een belangrijk educatief centrum. Later kwam de contrareformatie. De Jezuïeten probeerden de bevolking tot het rooms-katholieke geloof te bekeren. In die tijd was maar vijf procent van de bevolking rooms-katholiek, maar de Jezuïeten brachten voor het eerst theater, barokmuziek en katholiek onderwijs naar de stad. De 17de eeuw bracht de stad veel barokke architectuur. Er werden kloosters gerenoveerd en nieuwe kloosters, kerken en paleizen werden gebouwd.

Tijdens de overheersing van Napoleon (1809-1813) speelde Ljubljana een grote rol in het Franse keizerrijk. In deze periode mocht Ljubljana zich de hoofdstad noemen van de Illyrische provincies (11 departementen als Karinthië, Kroatië, Dalmatië en bijvoorbeeld Krain met Ljubljana als hoofdstad). Na de val van Napoleon viel de stad weer onder het Oostenrijks-Habsburgs gezag.

Deel van Joegoslavië

Aan het Oostenrijks-Habsburgs gezag kwam een einde door de Eerste Wereldoorlog. Ljubljana werd overigens nauwelijks beïnvloed door de Eerste Wereldoorlog. Het was meer de tijd na deze oorlog die van invloed bleek op de stad. Slovenië werd een deel van het koninkrijk Joegoslavië en de architect Jože Plečnik (1872-1957) drukte een grote stempel op de stad. Jože Plečnik was een Sloveens architect die gebouwen in Wenen, Praag en Belgrado heeft ontworpen, maar die vooral bekend werd door zijn werk in zijn geboortestad Ljubljana: parkjes, bankjes en oevers van de rivier zijn door hem ontworpen. Maar natuurlijk ook grotere projecten, zoals de *Franciscus van Assisikerk*, de *Tromostovje* (De Drie Bruggen) en bijvoorbeeld de begraafplaats van Žale waar hij zelf begraven ligt.

Duitse en Italiaanse troepen hebben de stad bezet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Van deze bezetting zijn nog verschillende sporen terug te vinden in de stad zelf en in de omgeving van de stad. Zo is het voormalig *Gestapo hoofdkwartier* nog steeds terug te vinden en een paar kilometer van dit hoofdkwartier vandaan is de plek terug te vinden van de executieplaats *Veliko Brezarjevo brezno*. Op de centrale begraafplaats *Zabe* is een Duits ereveld.

Na de Tweede Wereldoorlog werd Ljubljana opnieuw de hoofdstad van Slovenië, als één van de republieken van Joegoslavië. Na de onafhankelijkheidsverklaring in 1991 bleef de stad hoofdstad, maar nu van het onafhankelijke, democratische